

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvasta –hanke

Suomalainen sikatuotanto edelläkävijänä
tautisuojausjauksessa

Sarkamessut 1.2.2019

ELL Ina Toppari, asiantuntijaeläinlääkäri ETT/Sikava

Afrikkalainen sikarutto, ASF

1.2.2019

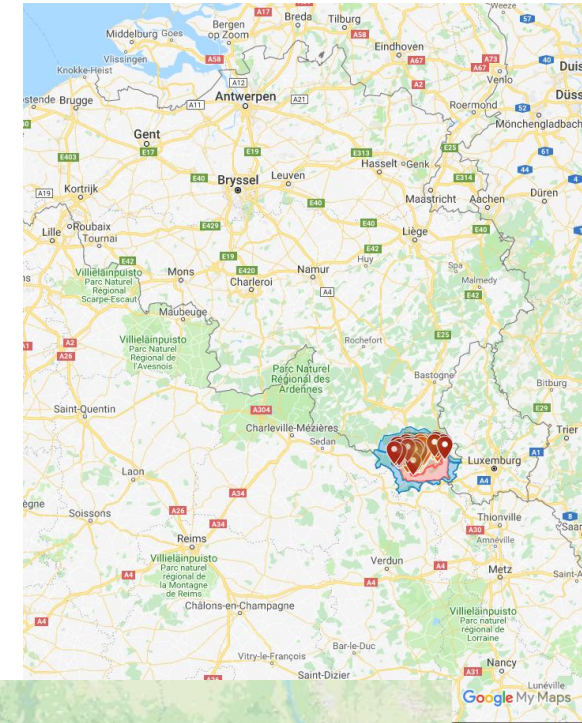
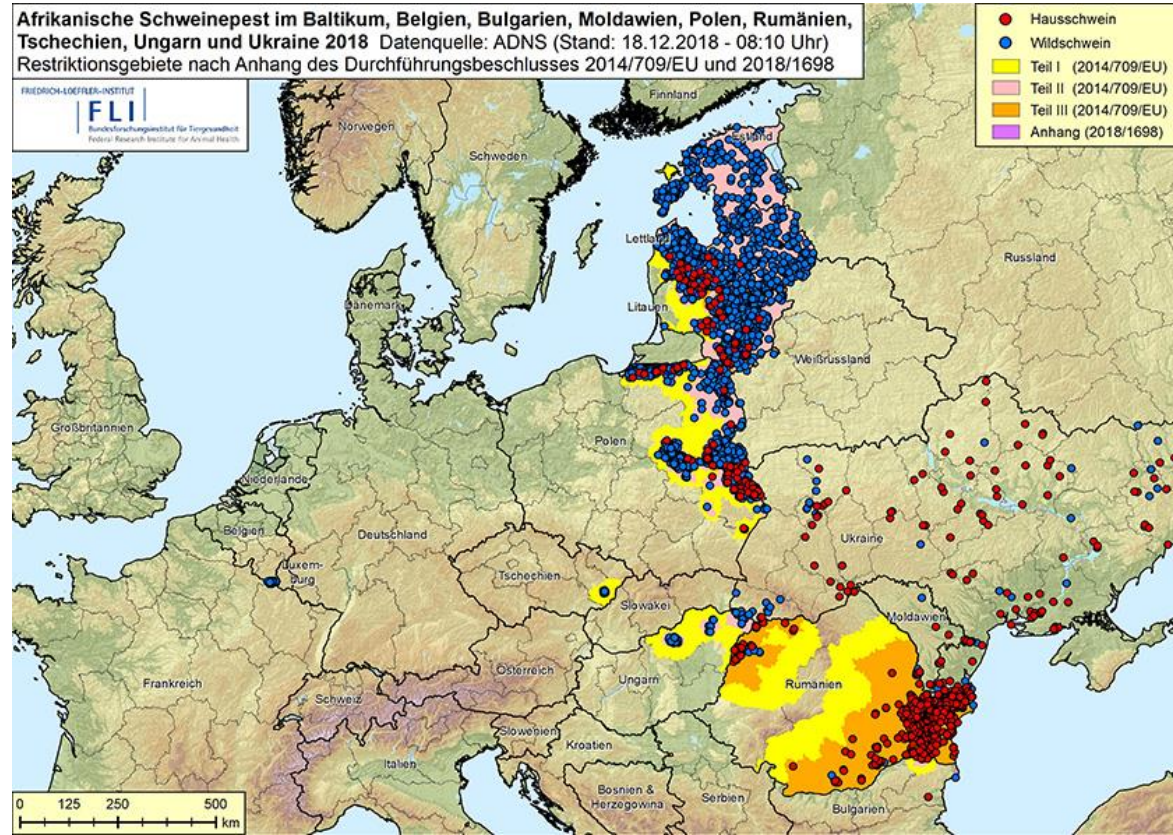
Sikojen verenvuotokuume

- Ihmiselle ja muille eläimille vaaraton
- Sika sairastuu vakavasti ja useimmiten kuolee
- Ei rokotetta ei hoitoa
- Tarttuu siasta toiseen suorien ja epäsuorien kontaktien kautta

ELL Ina Toppari, asiantuntijaeläinlääkäri, ETT/Sikava

ASF maailmalla ja Suomen lähialueilla

Belgia: 329 villisikaa,
tapauksia jo 1 km:n päässä
Ranskan rajalta

Pidetään ASF pois Suomesta

1. Elintarviketuliaiset tauti-alueilta
 - Lihatuotteiden tuonti Suomeen kiellettyä ei-EU-maista
 - Virus säilyy kuumentamattomissa lihatuotteissa kuukausia tartuntakykyisenä
2. Villisiat idästä
 - Aidan rakentaminen ei mahdollista
 - Villisikakannan voimakas rajoittaminen Kaakkois-Suomessa
 - Riistarukinnan vähentäminen rajan läheisyydessä
3. Rehujen ja kuivikkeiden tuonti
 - Kaksi hankalaa satokautta lisännyt kuivikkeiden ja rehun tuontia myös ASF-riskialueilta
 - ETT:n ylläpitämälle positiivisille kuuluvia rehualan yrityksiä ohjeistetaan aktiivisesti myös ASF-riskin hallinnassa rehujen maahantuonnissa

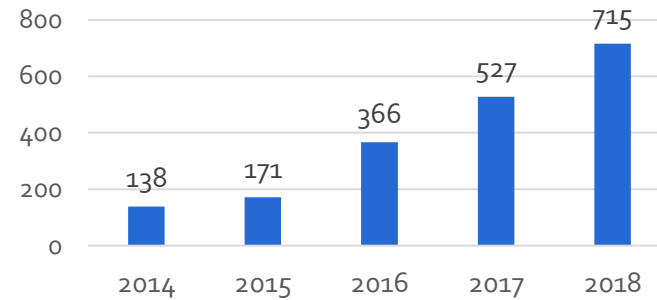

Pidetään ASF pois villisioista

- Kannan rajoittaminen
- Houkutteluruokinta turvallisilla rehuilla, huomioitava myös muussa riistaruoquinassa
- Näytteet Ruokavirastoon metsästetyistä ja muista kuolleista villisioista
 - Näytteenlähetyspalkkiot ja Sikayrittäjien seura-avustus!

Tutkittujen näytteiden lukumäärä

”Etsiminen on verraton keino löytää”

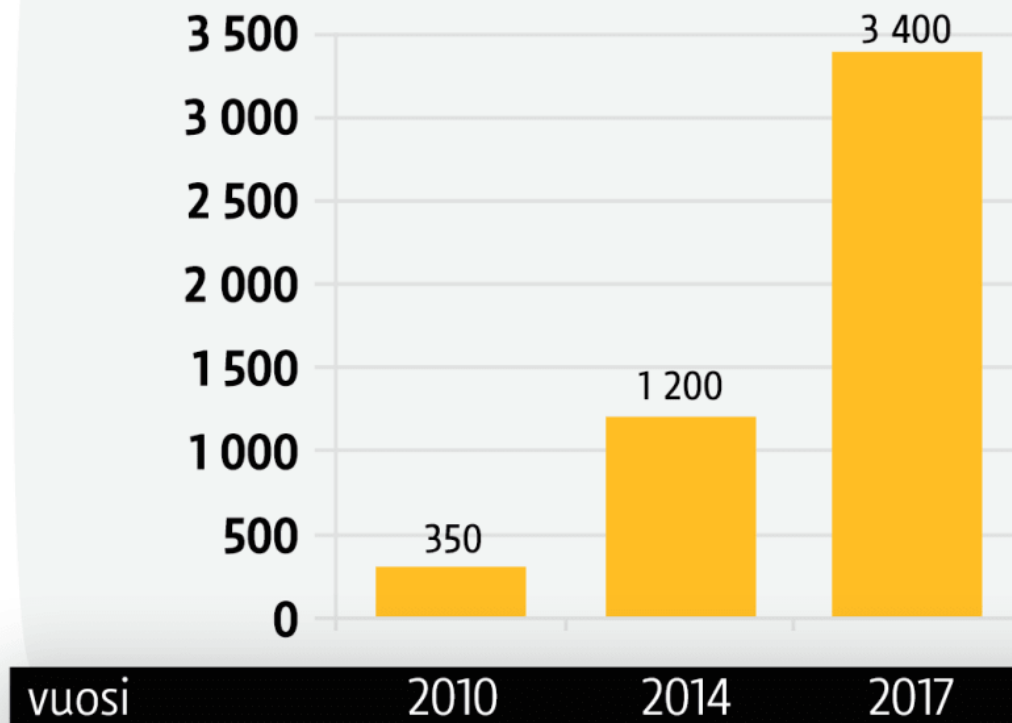
Villisiat Suomessa

1.2.2019

Kanta-arvio

LÄHDE: SUOMEN RIISTAKESKUS

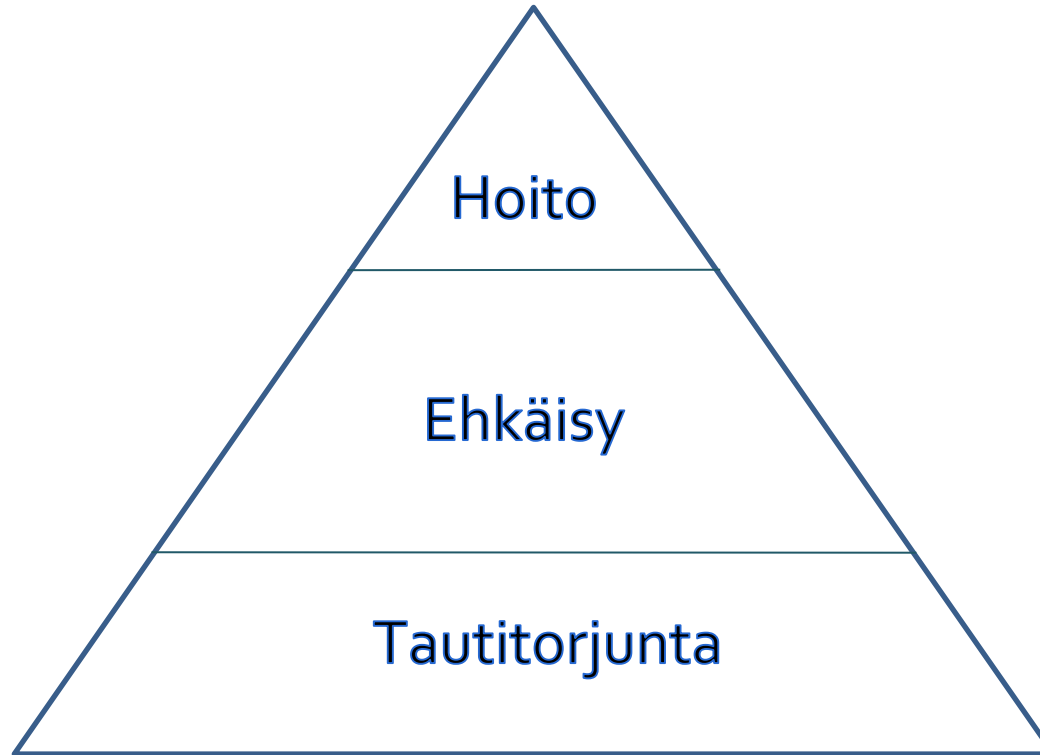
ELL Ina Toppari, asiantuntijaeläinlääkäri, ETT/Sikava

Bioturvallisuus eli tautitorjunta?

22.11.2018

Yhdistelmä kaikista toimenpiteistä, joiden avulla voidaan vähentää tautien tulon ja niiden leviämisen riskiä tila-, alue-, ja valtiotasolla sekä parantaa eläinten terveydentilaa.

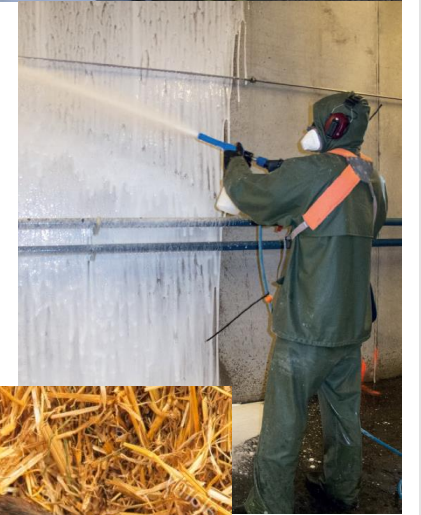

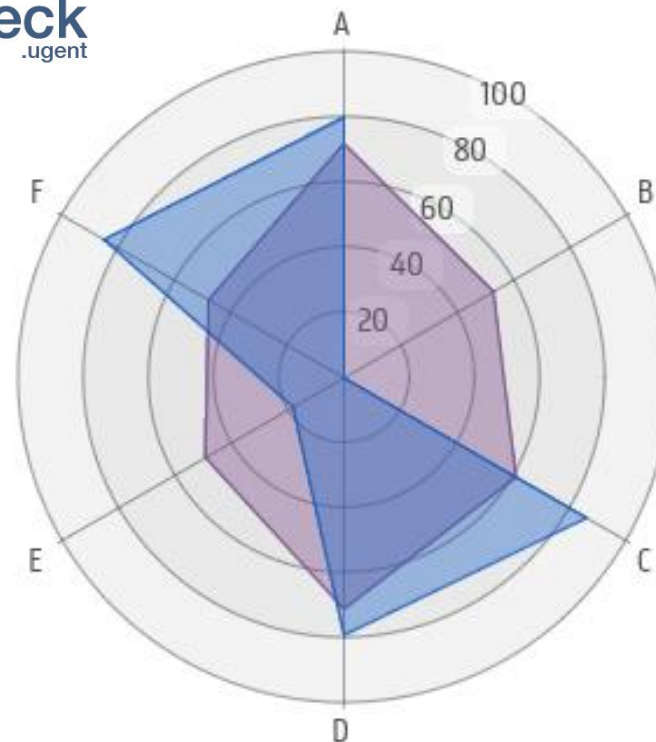
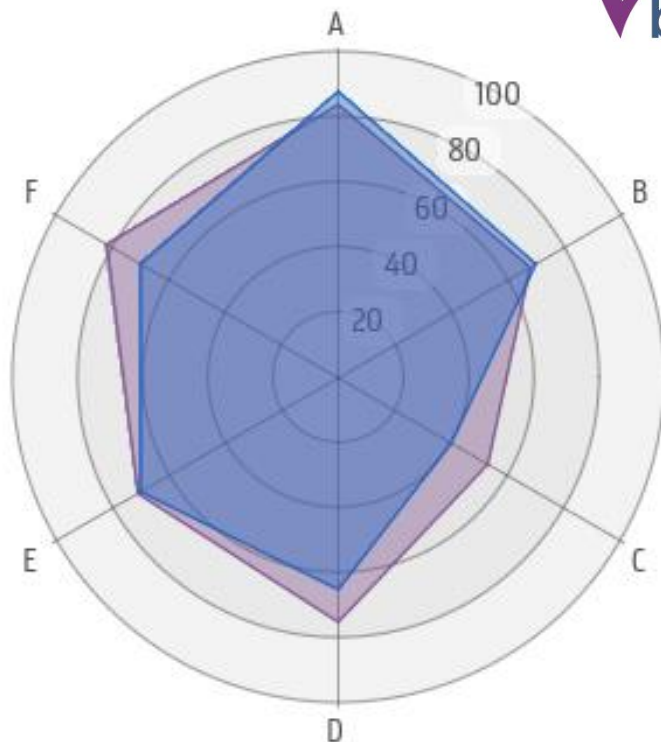
Ina Toppari, asiantuntijaeläinlääkäri Eläinten terveys ETT ry/Sikava

Pidetään ASF pois sikatiloilta

1. Ei kävijöitä sikatiloille – paitsi oma eläinlääkäri
2. Tarvikkeiden, eläinten ja rehujen tuonti
3. Karanteeni uusille eläimille
4. Puhtaat kuljetusajoneuvot rehuille ja eläimille
5. Tilan aitaaminen, jos villisikoja ympäröivillä alueilla
6. Suihkun kautta sisään ja ulos, pyykinhuolto tilalla
7. Huolehdi sikojen vastustuskyvystä
8. Taukopesut: mekaaninen puhdistus, pesu, kuivaus, desinfiointi, kuivaus
9. Älä vieraile tautialueilla
10. Huolehdi haittaeläintorjunnasta: linnut, jyrsijät ja karpäset

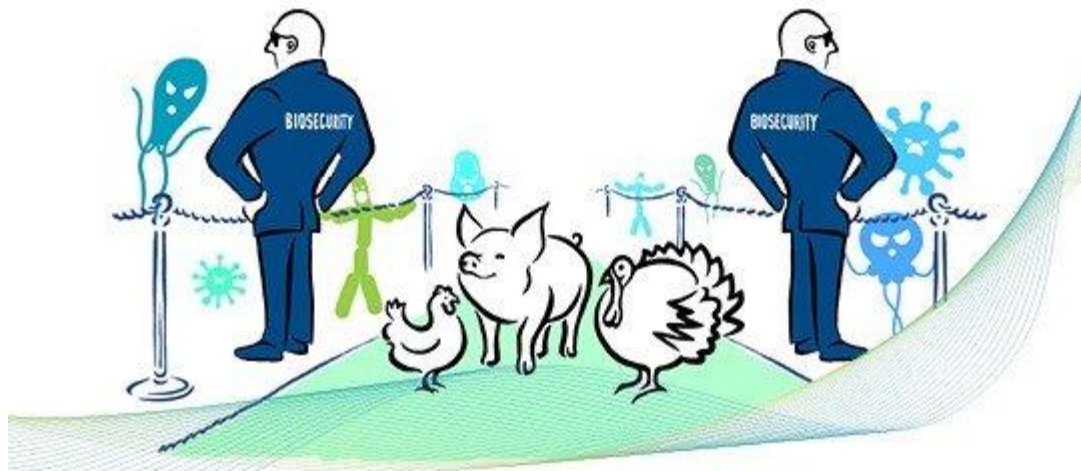

ULKOINENTAUTISUOJAUS

- A. Eläinten ja sperman hankinta
- B. Eläinkuljetukset, lannanpoisto, raatojen käsittely
- C. Rehu, vesi ja sikatarvikkeet
- D. Työntekijät ja kävijät
- E. Haittaeläintorjunta
- F. Sikalan ympäristö

SISÄINENTAUTISUOJAUS

- A. Tautiriskien hallinta
- B. Porsitusosasto
- C. Välikasvatusosasto
- D. Lihasikaosasto
- E. Osastokohtainen tautisuojaus
- F. Pesu ja desinfektio

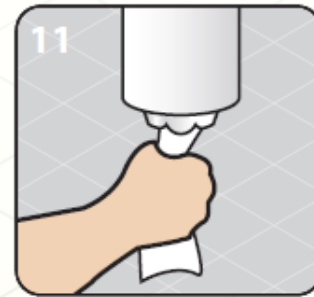
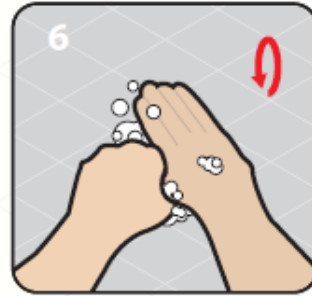
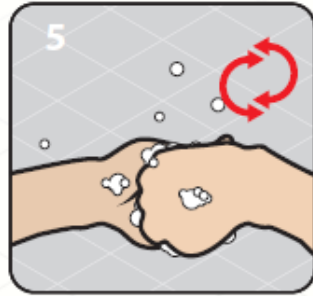
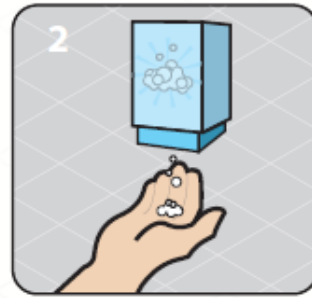

Tautisuojauksen
ehdoton minimi:
käsienvesu ja
jalkineiden vaihto

ETT
SIKAVA

Kunnollinen käsienvesu

Ulkoilevat siat

- Ulkona mahdotonta täysin suojautua taudinaiheuttajilta
- Ulkoilevat siat suojattava villisikakontakteilta kaksinkertaisella aidalla tai muulla riittävän suojaavalla rakenteella

<https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/elaintenpito/elainten-terveys-ja-elaintaudit/elaintaudit/siat/afrikkalainen-sikarutto/sikojen-ulkonapitokielto/>

- Ulkoilussa muistettava myös salmonella- ja dysenteriariskit, myös mm. influenssa, lawsonia, sikaruusu

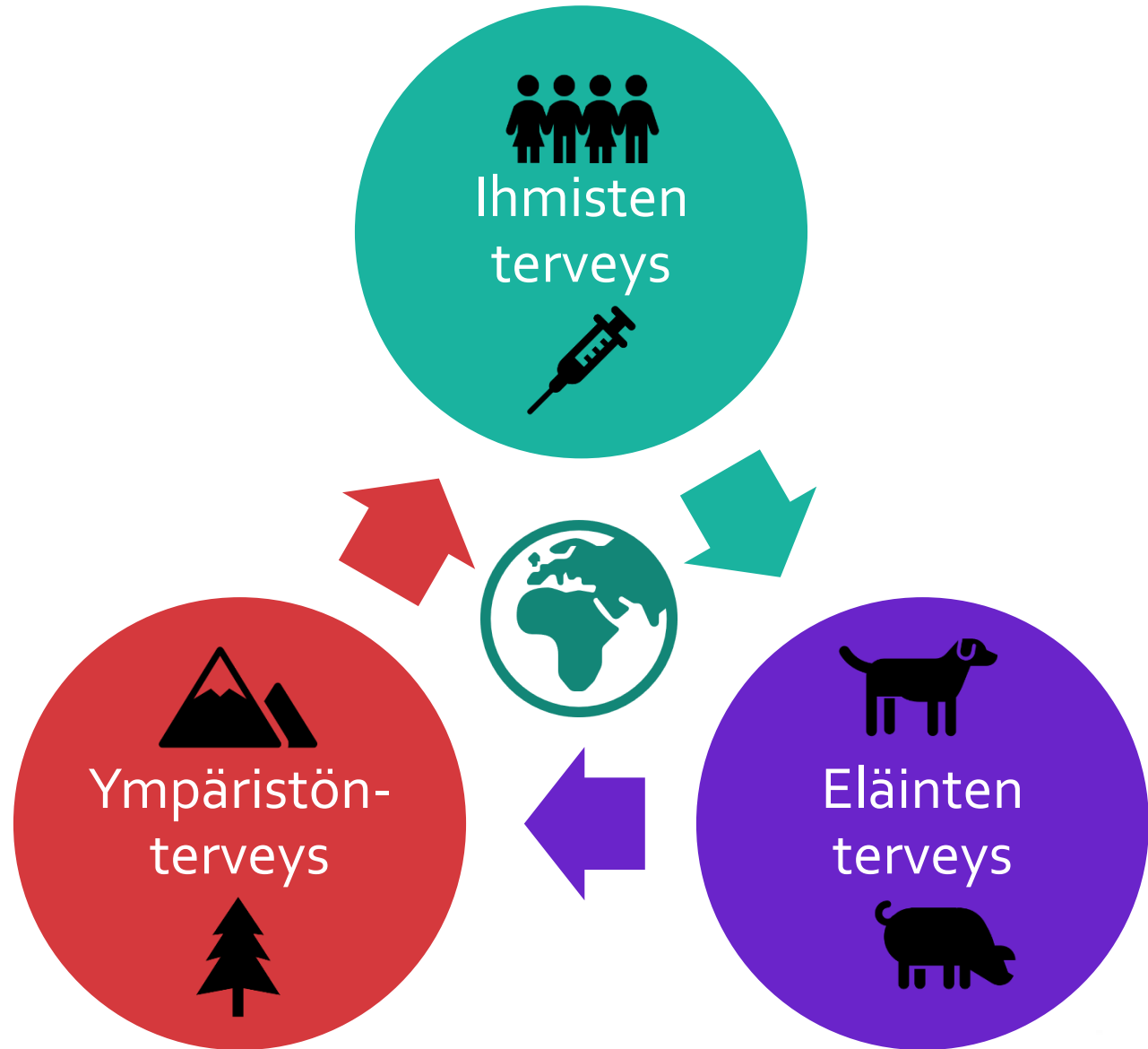

Kuva: Niemiahon tila

One Health: Mikrobilääke- resistenssin torjunta

1.2.2019

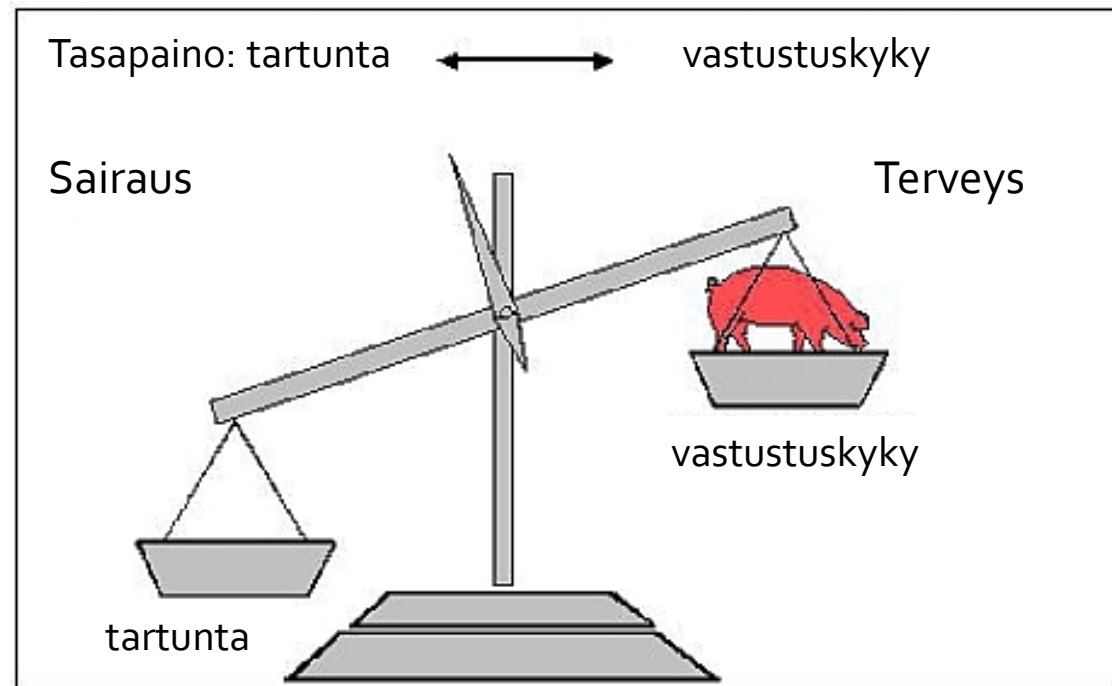
ELL Ina Toppari, asiantuntijaeläinlääkäri, ETT/Sikava

Suomalaisen sian terveys ja hyvinvointi

1.2.2019

- Elinkeino saneerannut usean taudin vapaaehtoisesti: porsasyskä, sikadysenteria, aivastustauti, kapi ja salmonella
- Sikaelinkeinon oma vastustus useita sikatauteja vastaan: PRRS, koronavirukset ym.
- Tautisuojausten avulla eläimet terveempiä -> vähemmän antibioottien käyttötarvetta -> ei tarvetta mm. hännän tyvistykseen

ELL Ina Toppari, asiantuntijaeläinlääkäri, ETT/Sikava

Miksi tautisuojaukseen kannattaa panostaa?

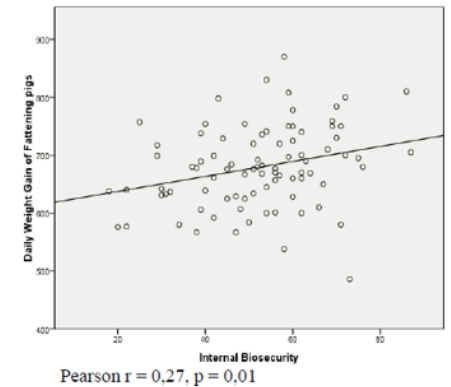
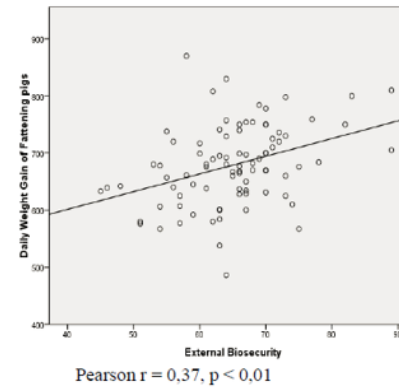
Tuotannon kannattavuus

Eläinten terveys ja hyvinvointi

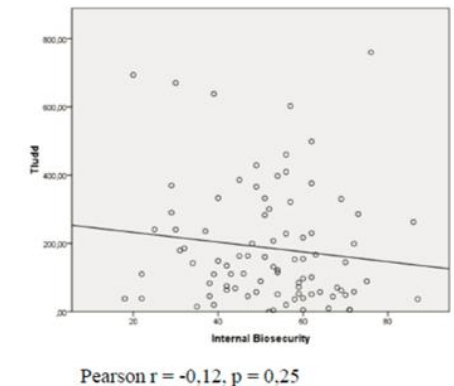
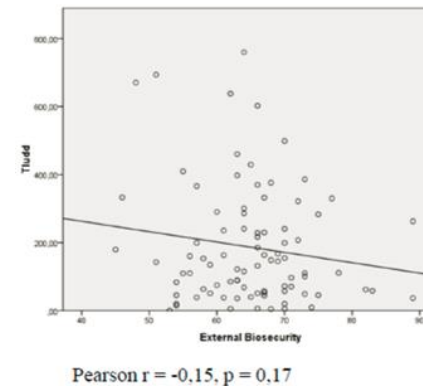
Tuotantotulokset

Kansanterveys
One Health

Lihaskojen päiväkasvu korreloi tautisuojauksen tason kanssa

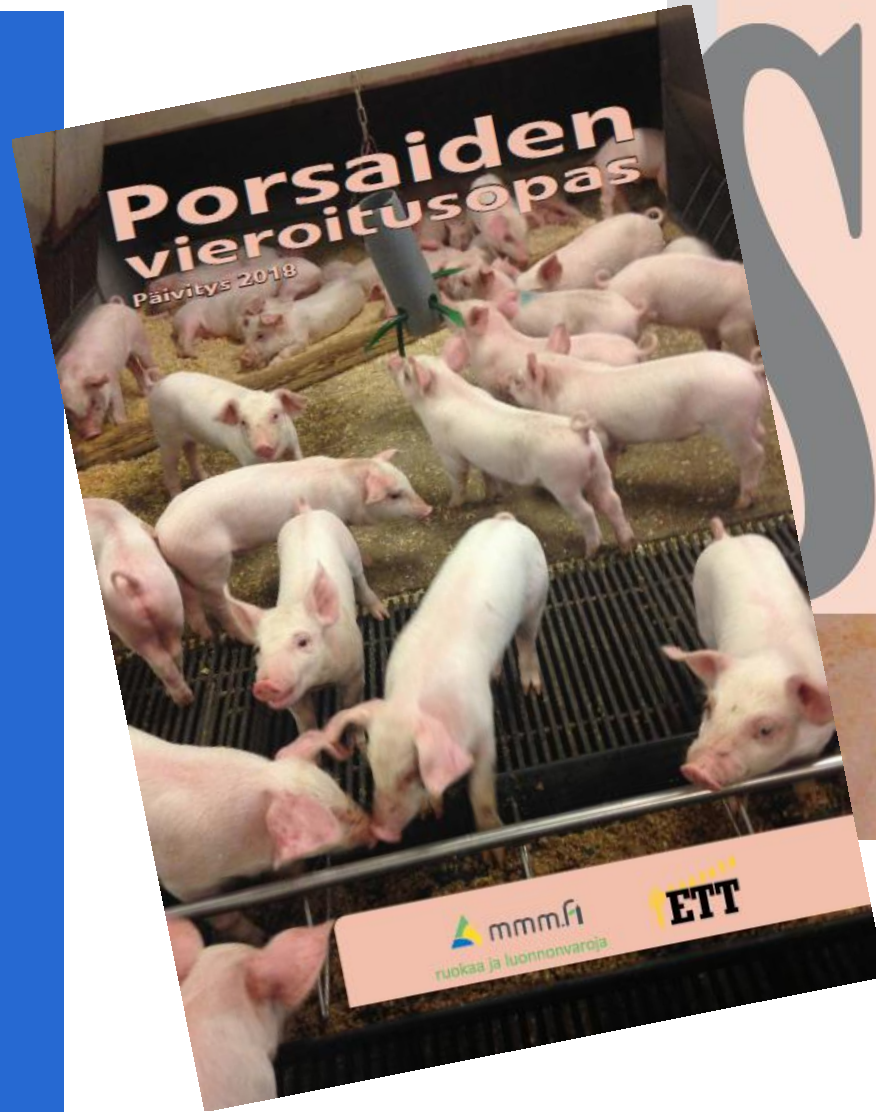

Laanen et al., 2013

Antibioottien käyttömäärä korreloi

Vieroitusopas

Sisältö

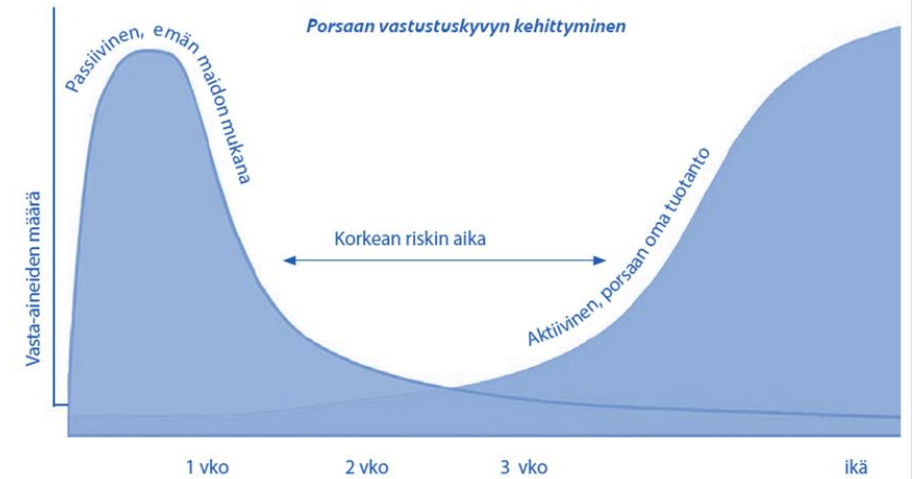
Saatteeksi	3
Johdanto	4
Sanastoa	5
Mikä aiheuttaa vieroitusripulin?	6
• Ripulille altistavia tekijöitä	6
Vieroitusripulin synty porsaan ruuansulatuskanavassa	7
Ripulin ehkäisy alkaa jo porsitusosastolla	8
• Hyvä hoito ja hyvät olosuhteet suolistoterveyden tukena	8
• Ternimaidon saanti on tärkein asia	8
• Pikkuporsaiden sairaudet	8
• Porsaiden ruokinta ja veden saanti emon alla	8
• Rokotuksista suojaa porsaille	9
• Millaisen porsaan voi vieroittaa?	9
Vieroitusosaston valmistelu	10
Porsaiden käsittely ja hoito	11
Vieroitettujen porsaiden ruokinta	12
Vieroitusripulin syyn selvittäminen	14
• Ripulitutkimuksella alkuun	14
• Patologiset tutkimukset	14
• Bakteriologiset tutkimukset	14
• Tulosten tulkinta	14
Vieroitusripulin lääkintä	15
Liite 1. Pikkuporsaiden suolistotulehdukset	16
Liite 2. Vieroitettujen porsaiden ja kasvavien sikojen suolistotulehdukset	17
Liite 3. Hapot vieroitusripulin ehkäisyssä	17
Liite 4. Vieroitusripulia aiheuttavien <i>E. coli</i> -kantojen herkkyysjakaumat (Evira)	19
Vieroituksen työ- ja arviointilomake	20

Onnistunut vieroitus

1.2.2019

1. Suunnittele vieroitusajan rehustus huolella asiantuntijan avulla
2. Hyödynnä uusin tietotaito
3. Huolehdi vieroitusosaston hygieniasta ja olosuhteista
4. Luota omaan eläinlääkəriin
 - a) Anna porsaalle hyvät lähtökohdat syntymästä alkaen
 - b) Hyödynnä rokotushjelmat
 - c) Säännölliset näytteenotot subkliinisen taudin toteamiseksi

ELL Ina Toppari, asiantuntijaeläinlääkəri, ETT/Sikava

Tautitorjunta on monitahoinen kokonaisuus

22.11.2018

- Ei yhtä protokollaa joka sopisi kaikille tiloille
- Tasapaino tautitorjunnan ja tilan hoidon välillä
- Työkalu?
 - Tautitorjunnan tason arviointi
 - Tulosten vertailu tilojen välillä
 - Tulosten vertailu arviointikertojen välillä
 - Ottaa huomioon erilaiset riskit

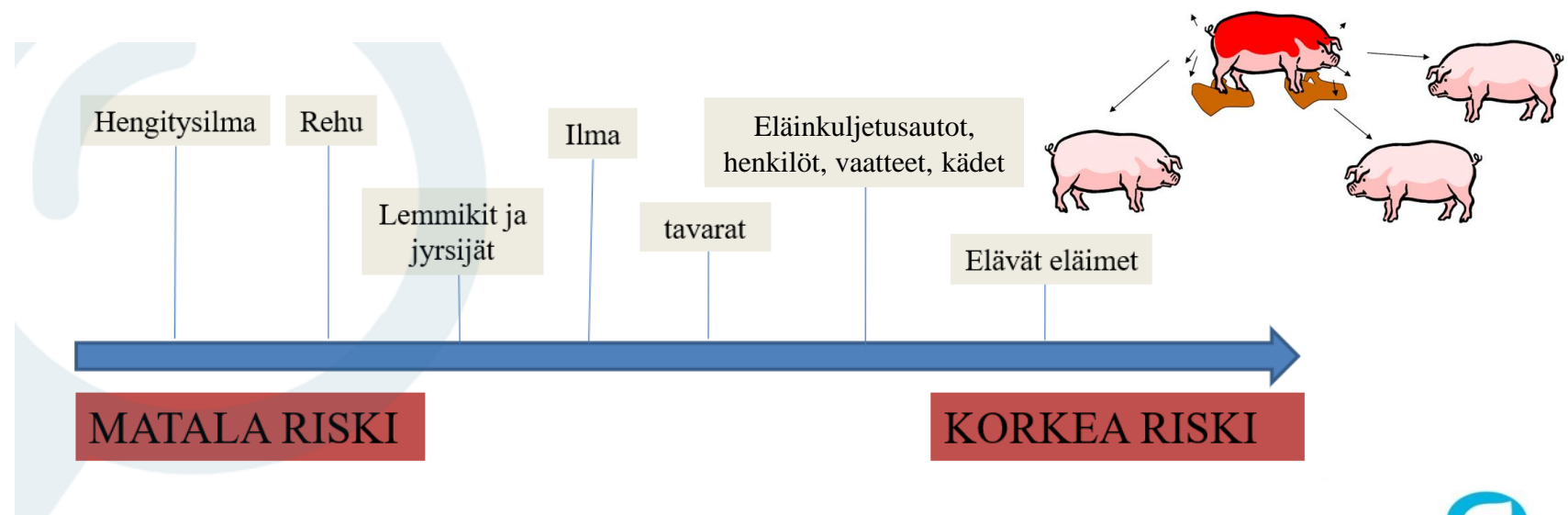
Mikä
Biocheck.UGent?

Tautitorjunnan
arviointi-
menetelmä

PAINOTETUT KERTOIMET

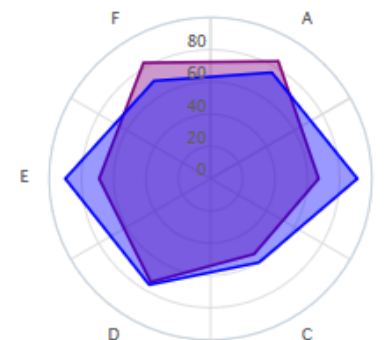
- Perustuvat tieteelliseen tutkimukseen
- Erilaiset tartuntareitit: suorat ja välilliset tartuntareitit
- Painokertoimet jokaiselle kysymykselle ja alakategorialle

[Tee uusi arviointi](#)[Tulosta PDF](#)

Ulkoisen tautisuojaus

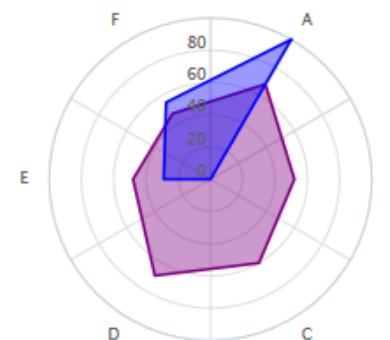
Osio	Tulos	Suomalaisten vertailutilojen keskiarvo
A Eläinten ja sperman osto	76%	84%
B Eläinkuljetukset sekä lannan ja raatojen poisvienti	91%	67%
C Rehu ja juomavesi sekä tarvikkeiden hankinta	60%	54%
D Henkilökunta ja kävijät	76%	74%
E Haittaeläintorjunta	90%	69%
F Tilan sijainti ja ympäristö	70%	83%
Kokonaistulos	78%	72%

■ Suomalaisten vertailutilojen keskiarvo
■ Tulos

Sisäinen tautisuojaus

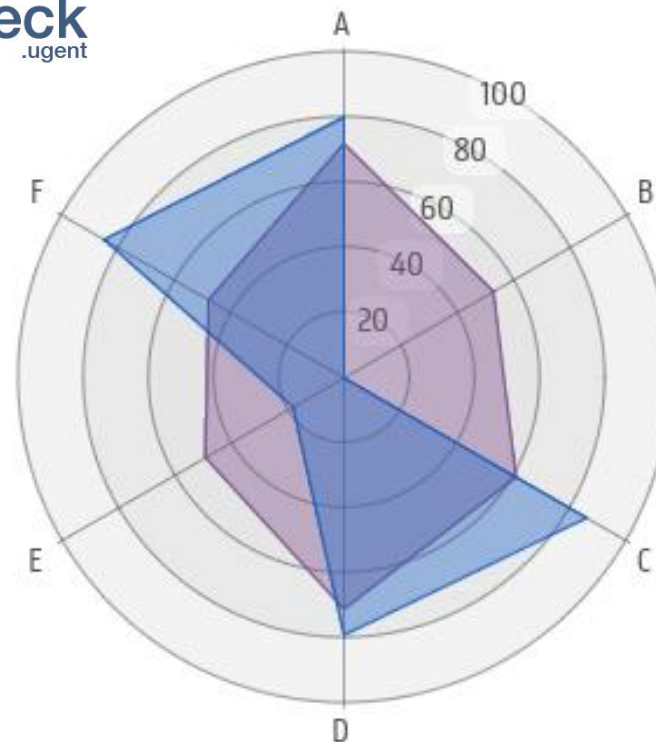
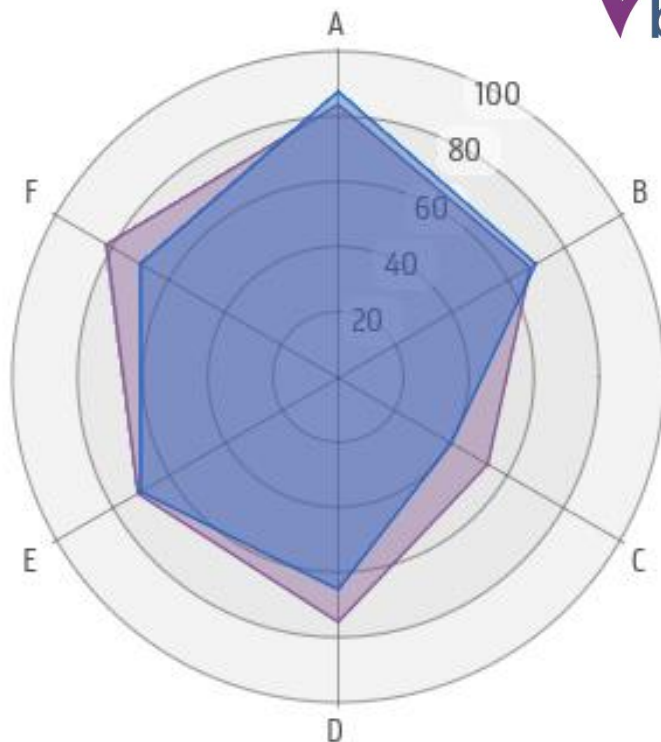
Osio	Tulos	Suomalaisten vertailutilojen keskiarvo
A Tautiriskien hallinta	100%	68%
B Porsitusosastot	-	52%
C Välikasvatusosastot	-	60%
D Lihasikaosastot	-	69%
E Osastokohtainen tautisuojaus	29%	48%
F Pesu ja desinfektio	55%	47%
Kokonaistulos	50%	55%

■ Suomalaisten vertailutilojen keskiarvo
■ Tulos

Biocheckistä selkeät raportit

ULKOINENTAUTISUOJAUS

- A. Eläinten ja sperman hankinta
- B. Eläinkuljetukset, lannanpoisto, raatojen käsittely
- C. Rehu, vesi ja sikatarvikkeet
- D. Työntekijät ja kävijät
- E. Haittaeläintorjunta
- F. Sikalan ympäristö

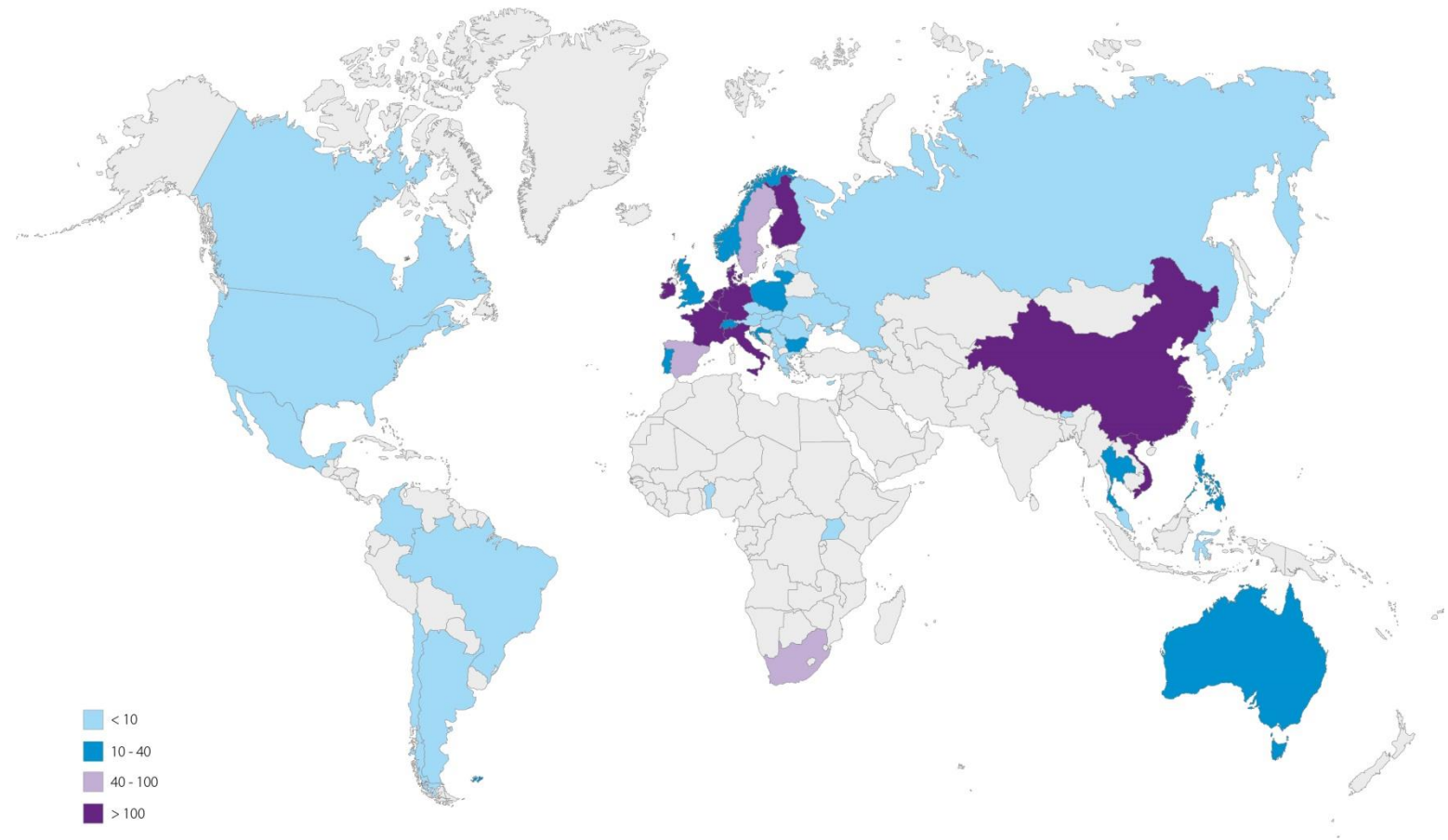
SISÄINENTAUTISUOJAUS

- A. Tautiriskien hallinta
- B. Porsitusosasto
- C. Välikasvatusosasto
- D. Lihasikaosasto
- E. Osastokohtainen tautisuojaus
- F. Pesu ja desinfektio

Biocheck.UGent® maailmalla

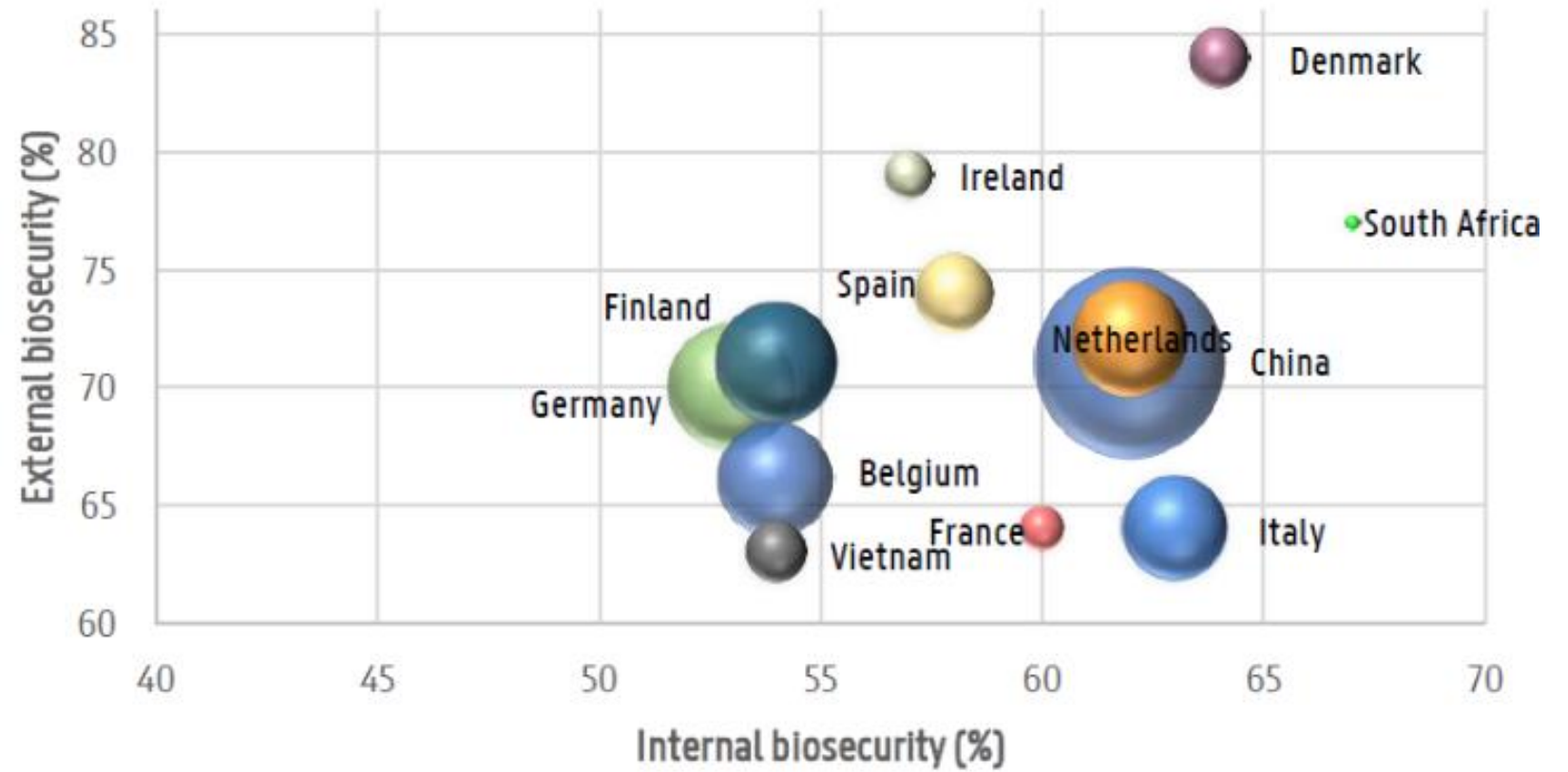
22.11.2018

Ina Toppari, asiantuntijaeläinlääkäri Eläinten terveys ETT ry/Sikava

Biocheck.UGent®
maailmalla

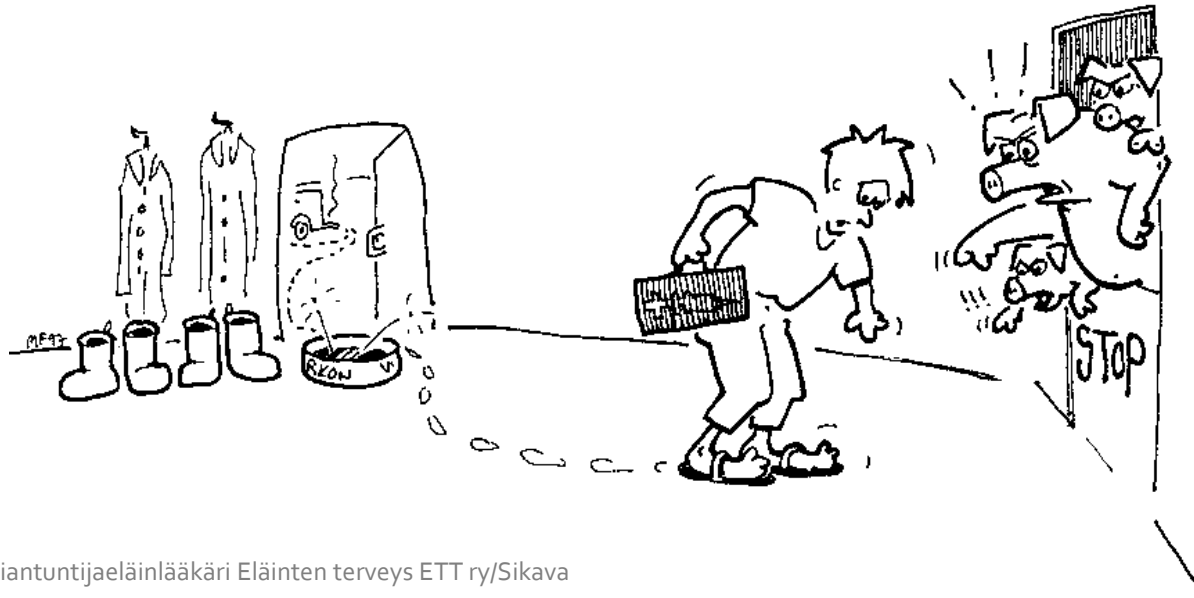
Take home -
message!

Taudit "vaanivat" sekä Suomen
rajoilla että sikalan ovilla!

=>

Tautisulut kuntoon!

1.2.2019

ELL Ina Toppari, asiantuntijaeläinlääkäri, ETT/Sikava

